

Han kraftsammlar

Pappersgeneralen redo investera i kärnkraften

Basindustrins bolag Industrikraft och statliga kraftjätten Vattenfall väntas inom kort bilda ett bolag som ska investera miljarder i ny svensk elproduktion.

– Om tidtabellen håller bildar vi ett samriskbolag före sommaren, säger Magnus Hall, styrelseordförande i Industrikraft.

I oktober förra året skrev Industrikraft – som ägs av Holmen, SCA, Stora Enso, Eka Chemicals, och Boliden – ett avtal med Vattenfall om att samarbeta kring ”ny kostnadseffektiv baskraft” i Sverige. Sedan dess har man undersökt konkreta samarbetsprojekt.

Om allt går som planerat kan ett nytt samriskbolag, som ska investera i något av projekten, bildas om ett par veckor. Målet är att ge svensk basindustri tillgång till ny el när kärnkraftverken tjänat ut och säkra låga elpriser – för lång tid framöver.

Att investera i kärnkraftsel och bygga en ny reaktor är ”huvudlinjen”, enligt Magnus Hall.

– Men även förnyelsebara alternativ som vindkraft och vattenkraft kan bli aktuella, eller en mix av bägge. Vi för en förhandling med Vattenfall, uppger han.

Enligt Magnus Hall är tanken att leverera ny el motsvarande ett av dagens stora svenska kärnkraftverk, det vill säga cirka 1 000 megawatt. Han vill inte spekulera i kostnader, men bedömare uppger att en sådan satsning i nästa reaktorgeneration, 3 plus, kostar runt 40–50 miljarder svenska kronor. Beräkningen bygger på Fortums kalkyler i ansökan om att få bygga en tredje reaktor i finska Lovisa.

Väljer Industrikraft och Vattenfall i stället att satsa enbart på förnyelsebar produktion av el, krävs en högre effektökning, säger Magnus Hall. Exempelvis, uppger han, krävs uppåt 3 500 megawatt om Industrikraft och Vattenfall väljer att exempelvis investera i vindkraft. Detta eftersom vindkraften har låg nyttjandegrad, 27–30 procent, jämfört med kärnkraften, 80–90 procent.

– Det skulle i så fall betyda att vi behöver bygga runt 1 200–1 300 medelstora snurror, säger Magnus Hall.

Inspiration har Industrikraft hämtat i Finland, där basnäringen är djupt

engagerad i kraftproduktionen vid landets kärnkraftsverk.

Om riksdagen i juni klubbar ett beslut om att tillåta nya reaktorer i Sverige, kan industrin ansöka om tillstånd att bygga nya reaktorer redan från augusti eller 1 januari 2011.

Men någon färdigskriften ansökan i bakfickan har varken Industrikraft, Vattenfall eller de övriga kärnkraftsägarna: Eon och Fortum. En sådan bedöms ta tre-fyra år att göra färdig. Vattenfalls Mats Ladeborn, ansvarig för affärsområdet Kärnkraft i Norden, är mer förtegen om samarbetet med Industrikraft.

Mats Ladeborn.

– Det är för tidigt att säga något. Vi tittar brett på vilka förutsättningar det finns att bygga storskalig elkraft.

Enligt honom tar Vattenfall inga beslut om att investera i baskraft före kärnkraftsömröstningen i riksdagen och valet i höst.

Eon har sonderat terrängen när det gäller att bygga en ny reaktor i Sverige. Men det pågår inga konkreta samarbeten, uppger Ingemar Engkvist, vice vd för Eon Kärnkraft.

För att bygga en ny reaktor krävs enligt regeringsförslaget att en gammal stängs permanent. En kandidat är Oskarhamn 1, landets äldsta reaktor. Huvudägaren Eon blir klar med en utredning om dess framtid efter sommaren.

– Det handlar om ett vägval: en ny reaktor med stor kapacitet, men en stor investering, eller att behålla O1 med sin begränsade kapacitet och en mindre investe-

ring. Affärsnyttan och möjligheten till finansiering kommer att avgöra, säger Ingemar Engkvist.

Göran Hult, Fortums talesman i kärnkraftsfrågor, uppger att bolaget är intresserat av att bygga en ny reaktor i Sverige. Men man vill hellre bygga Lovisa 3 i Finland, där man slipper effektskatt, motsvarande fem-sex öre per kilowattimme.

Monica Kleja 08-796 64 23
monica.kleja@nyteknik.se

Ingemar Engkvist.

Pappersgeneralen Magnus Hall har tagit på sig en ny roll – att leda den svenska industrins kamp för fortsatt billig el.

Fyra politiker kan stoppa nya

En politisk kärnkraftsthiller väntar i sommar och höst.

Frågan om nya reaktorer ska tillåtas avgörs i riksdagen om en månad. Men ett beslut kan rivas upp redan efter valet.

Vad händer om 15–20 år när dagens reaktorer bedöms ha tjänat ut?

Ska de stängas, monteras ned och ersättas av annan förnyelsebar kraft?

Eller ska nya reaktorer få uppföras när de gamla kopplats ur? På samma platser som i dag: i Forsmark, Ringhals och Oskarhamn?

Två händelser i år kan dramatiskt avgöra den svenska kärnkraftens framtid.

Först ska riksdagen den 17 juni ta ett historiskt beslut och rösta om dagens reaktorer ska kunna ersättas av

nya i framtiden. Fyra nejroster från Alliansen kan spräcka förslaget.

Den politiske vilden i riksdagen Göran Thingwall, uppger i skrift ha lovat regeringen att linte rösta med oppositionen.

Men Solveig Ternström och Eva

Göran Thingwall. **Eva Selin Lindgren.**

för ny billig el

Finska Olkiluoto 3 kommer att bli ett av världens största kärnkraftverk. Antti Mannermaa

Så skapade Finland sin expansiva kärnkraft

Om tio år kommer Finland att ha sju kärnkraftverk. Fem kommer att ägas av bolag som domineras av tillverkningsindustrin.

När den finska regeringen i april meddelade vilka som skulle få bygga landets nästa två kärnkraftverk blev det en chock för den statliga energijätten Fortum – man fick nej.

I stället gick tillstånden till två bolag som bildats av industriföretag: veteranen TVO (Teollisuuden Voima eller Industrins Kraft på svenska) och nykomlingen Fennovoima (Finlands Kraft).

TVO bildades redan 1969 av 16 industri- och kraftföretag, med avsikten att förse delägarna med elkraft till självkostnadspris. Stora ägare är Pohjolan Voima (Nordkraft), som domineras av Stora Enso och UPM Kymmänä, Fortum, Kemira och energibolagen EPV och Mankala.

1970 beslöt man att bygga ett kärnkraftverk, Olkiluoto 1, som stod klart 1978. Två år senare kom Olkiluoto 2. Just nu uppför man tillsammans med franska Areva ett av världens största kärnkraftverk: Olkiluoto 3 med en kapacitet på 1 600 MW. Projektet är dock kraftigt försenat och fördyrat. Trots detta fick TVO regeringens välsignelse att bygga Olkiluoto 4.

Fennovoima bildades 2007, efter mönster från TVO. Från början deltog gruvbolaget Boliden, stålbolaget Outokampo och tre energibolag: kommunägda Katternökoncernen, Rauman och internationella Eon.

Avsikten är att producera el för självkostnadspris till ägarna efter deras behov. Överskottet kan säljas på marknaden. Sedan starten har AGA, Atria, Componenta, Finnfoam, Kesko, Mondo Minerals, Ovako Bar, Rautaruuki, SOK och Valjo tillkommit bland ägarna.

Fennovoima har nu fått tillstånd att bygga sitt första kärnkraftverk på 1 500–2 500 MW i norra Finland, antingen i Simo eller i Pyhäjoki.

Eddie Pröckl 08-796 66 13
eddie.pröckl@nyteknik.se

Hans förstahandsval är att Sverige satsar på nya kärnkraftverk, men även förnyelsebara alternativ är intressanta.

Joakim Braun

svenska reaktorer

Selin Lindgren, C, är öppet emot. En tredje centerpartist, Sven Bergström, tvekar och kohandlar. Bland annat kräver han att inga statliga bidrag ska gå till kärnkraften. Det ska skrivas in i lag, liksom att bolagen ska ha ett obegränsat ansvar vid eventuella olyckor. Då, bedömer han, får industrin interåd att bygga nya kärnkraftverk.

Sedan ska det hållas val till riksdagen den 19 september. Om den röd-gröna oppositionen kammar hem valsegern och får bilda regering har den lovat att riva upp ett eventuellt ja-beslut i riksdagen i juni.

Monica Kleja

Här är Sveriges fyra verk

- Sverige har tre kärnkraftverk med tillsammans tio reaktorer i drift. Tre i Forsmark, tre i Oskarshamn och fyra reaktorer i Ringhals. Samtliga byggdes under perioden 1972 till 1985. Deras livslängd beräknas med moderniseringar bli 50–60 år. 2022 är det alltså dags för de första pensioneringarna.
- Ett fjärde verk, Barsebäck, har tagits ur drift.
- Alliansregeringen föreslår nu att förbudet mot nybyggnad tas bort. Inom ramen för maximalt tio reaktorer tillåts nya reaktorer på samma platser som i dag, de behöver inte ligga inom de nuvarande anläggningarna, enligt regeringens proposition, som ska godkännas av riksdagen.

Solveig Ternström. Sven Bergström.